

کشور حیره در قلمرو شاهنشاهی ساسانیان

تالیف : دکتر خدا مراد مرادیان

ناشر : بنیاد نیکوکاری نوریانی

معرفی : اسماعیل حاکمی

۱۷۵ صفحه + ۸ صفحه پیشگفتار + ۱۶ صفحه دساجه

اخیراً " سیزدهمین کتاب از سلسله انتشارات بنیاد نیکوکاری نوریانی تحت عنوان " کشور حیره در قلمرو شاهنشاهی ساسانیان " به زیر طبع آراسته شده است . این کتاب معرف اوضاع یکی از سرزمینهای تحت قلمرو شاهنشاهی ساسانی و نفوذ فرهنگ و تمدن ریشه دار ایرانی در آنجا می باشد .

مؤلف محترم کوشیده است تا به بهترین وجهی چهره حیره و اخلاق و آداب مردم آن را برای خوانندگان و پژوهندگان ترسیم و تصویر نماید . در دیباچه کتاب به قلم دبیر کل بنیاد آمده است : " برای ایرانیان ، بویژه جوانان ایرانی ، بسیار بایسته و شایسته است که نه تنها تاریخ تابناک قلمرو آب و خاک خود را نیکو بدانند بلکه از وسعت و فسحت بساط فرمانروائی و قدرت و عظمت و سطوت و ابهت شاهنشاهی خود نیز آگاه شوند و بدانند که نیاکان با فرو شانسان بر چه کشورهایی از جهان و بر چه اقوام و مللی از جهانیان مسلط و مالک و نافذ و حاکم بودند " (۱) .

در تمام مدت سلطنت ساسانی حیره در قلمرو ایران بود . حیره از لحاظ جغرافیائی شامل مملکت عراق است که کوفه در جنوب و نجف در جنوب شرقی آن جای داشت . بنیانگذار حیره به طور دقیق معلوم نیست زیرا مورخان درباره مؤسس و تاریخ بنیان آن اختلاف دارند .

عربها بنای آن را به بخت نصر نسبت داده‌اند . (۲)

در حیره بسیاری از ایرانیان نیز می‌زیستند و در دوره آل لخم خسروان ساسانی فرماندهانی به نام مرزبان یا دهگان برای حکومت حیره از سوی خود بدانجا می‌فرستادند . (۳)
چون میان ایران و حیره روابط سیاسی و اداری و تجارتمی برقرار بود مردم حیره به زبان پارسی نیز سخن می‌گفتند و به ادبیات فارسی آشنا بودند .
بازرگانان ایران و حیره برای حمل و نقل کالای خود از دجله و فرات ازاروند رود می‌گذشتند و یا از کرانه‌های خلیج فارس به سواحل کشورهای عربی می‌رفتند و در اطراف جزیره العرب می‌گشتند .

نعمان نزد ایرانیان مقامی رفیع و در دربار شاهنشاهان ساسانی موقعیت عظیمی دارد . زیرا یزدگرد ، پسرش بهرام گور را برای شیردادن و تربیت به وی سپرد . زیرا فرزندان وی در کودکی می‌مردند و آب و هوای حیره را برای تربیت بهرام نیکو تشخیص داده بودند . . (۴)
کتاب شامل چندین بخش به‌قرار زیر است :

پیشگفتار ، دولت حیره ، شهر حیره ، مردم حیره ، کاخها و بناهای حیره ، دین مردم حیره ، علم و دانش در حیره ، عادات اجتماعی مردم حیره ، پیشه و هنرهای دستی ، خاندان آل لخم در حیره . . . . فهرست اعلام
توفیق بیشتر مؤلف محترم و بنیاد نیکوکاری نوریانی را در راه اشاعه فرهنگ و تمدن ایرانی و خدمت به زبان و ادب فارسی از خداوند بزرگ مسألت داریم .

شپوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی